

Beleid Pesten

Definitie van pesten

'Een leerling wordt gepest als hij of zij regelmatig en voor langere periode is blootgesteld aan negatieve acties van welke soort dan ook door één of meerdere leerlingen. Het pestgedrag heeft de bedoeling fysieke of psychische schade te berokkenen aan anderen via direct of indirect gedrag. Direct kan verbaal of fysiek zijn, indirect gedrag houdt negeren in of iemand buitensluiten van de groep.' (definitie volgens Olweus)

Wij vinden het als bs. Regenboog belangrijk dat elk kind met plezier naar school gaat en zich veilig voelt. Pesten hoort daar niet bij.

De school erkent pesten als een probleem. Zij zullen zich tot het uiterste inspannen pesten op school te voorkomen. Indien pestgedrag zich wel voordoet, zullen zij proberen dit vroegtijdig te herkennen en volgens het protocol in te grijpen.

Op onze school willen we samen het beste halen uit jezelf en daarbij hebben we elkaar nodig. We willen ons daarbij veilig en vertrouwd voelen.

Daarom een aantal afspraken waar iedereen zich aan houdt. Zowel kinderen als leerkrachten.

Preventieve activiteiten:

Op Basisschool De Regenboog werken we in alle groepen met het lesprogramma van de Kanjertraining. In iedere groep gelden de volgende 5 kanjerregels:

- Wij vertrouwen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet zielig
- Wij helpen elkaar

De Kanjertraining omvat onder andere ook:

Klassengesprekken

- Houd in de klas algemene gesprekken over pesten, wat is pesten, hoe ontstaat pesten, wat zijn de gevolgen van pesten en wat kun je als klasgenoot doen om te helpen. Breng de discussie en de bewustwording op gang. Betrek alle leerlingen erbij en maak hen medeverantwoordelijk.
- Lessen sociaal emotionele ontwikkeling
Waarbij kinderen hun eigen gevoelens leren herkennen. Inzicht krijgen in de gevoelens van de ander en weten welke rol ze daar zelf in spelen.
- Onderzoek
Tweemaal per jaar wordt in alle groepen de pestregistratie ingevuld. Kinderen geven hierbij o.a. aan of zij weten wat pesten is, of er naar hun idee gepest wordt en door wie.
- Toezicht
Pesten komt veel voor op plaatsen buiten de klas. Daarom is toezicht op deze plekken belangrijk. De huidige afspraken volstaan.

- Goed pedagogisch klimaat
Pesten ontstaat als kinderen frustraties oplopen. Door veiligheid te bieden krijgen kinderen de steun die ze nodig hebben.

Pestcoördinator(en)

Op basisschool De Regenboog zijn (in het schooljaar 2014/2015) twee pestcoördinatoren aanwezig. Te weten Tom Snels (bovenbouw) en Linda van Riel (onderbouw)

- Wanneer er sprake is van pesten op school, is het de bedoeling dat dit gemeld wordt bij een van de pest coördinatoren.
- Ook van de resultaten uit de te nemen stappen van het pestprotocol, dienen zij op de hoogte te worden gebracht.
- Bij vragen betreffende het pestprotocol, de pestregistratie o.i.d. kunnen collega's ook terecht bij de pestcoördinatoren.
- Van de registratiebladen van de pestregistratie (2x per jaar) wordt een kopie ingeleverd bij de pestcoördinator(en). Zij zorgen ervoor dat dit terecht komt in de map 'pestregistratie' bij de directie en IB-er.

Registratie pesten

Aan het begin van ieder school jaar komen de Interne Vertrouwens Personen (IVP) langs de groepen. Zij leggen uit waarvoor je bij hen terecht kunt en bespreken het Pestprotocol.

Binnen onze school heerst een open en eerlijk klimaat, waarbij kinderen durven zeggen wat ze vinden en voelen. Regelmatig gaan we met kinderen in gesprek over hun welbevinden. Daarnaast nemen we bij de kinderen van groep 6 t/m 8, 2 keer per jaar de Scol af en 2 keer per jaar vullen leerkrachten deze voor hen in. De uitslag van de Scol wordt op kind-, groep- en schoolniveau geëvalueerd, om vervolgens een plan van aanpak te maken.

Om een goed beeld te krijgen van het pesten op onze school houden wij een registratie bij. Dit gebeurt op 2 vaste momenten in het jaar. (10 weken na de start van het schooljaar en medio februari) Ook wanneer pesten verder door het jaar heen gebeurt, registreren wij dit in Esis (notities). Leerkrachten voeren met elk kind afzonderlijk een gesprekje om te bespreken hoe het gaat en of zij binnen de groep/ school iets merken van pesten. Hetzij naar zichzelf hetzij naar anderen. (bijlage 1)

Wanneer er sprake is van pesten worden de stappen ondernomen zoals beschreven in het pestprotocol. De uitwerking van die stappen worden bij de betrokken kinderen in Esis vermeld (notities) en middels het registratie formulier in de klassenmap (zie bijlage).

Een kopie van de groepsregistratie wordt na invullen in het laatje van de pestcoördinator(en) gelegd. (bijlage 2) Zij zorgen ervoor dat dit in de map 'pestregistratie' terecht komt bij de directie en de IB-er.

Gesprek met kind (vanaf groep 3)

Vragen die gesteld worden bij het kindgesprek m.b.t. de registratie van pesten zijn:

1. Hoe gaat het met je?
2. Weet je wat pesten is?
3. Voel jij je gepest? Wanneer het antwoord Ja is, ga je na waar het pesten gebeurt, wie betrokken zijn en welke stappen er genomen zijn of moeten worden genomen. (zie bijlage)
4. Denk je dat andere kinderen gepest worden?
5. Pest je zelf wel eens?

Pestprotocol

Dit pestprotocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind gepest wordt. Dit pestprotocol sluit aan bij de Kanjerboeken en de Kanjertraining die op onze school gegeven wordt.

Het Kanjerproject werkt wat betreft pesten ook preventief.

Dit pestprotocol bestaat uit 5 delen:

- *voor alle kinderen,*
- *voor het gepeste kind,*
- *voor de pester,*
- *voor de ouders en*
- *voor de leerkracht.*

Deze partijen zijn allemaal betrokken bij een situatie waarin gepest wordt en worden op deze manier beter geïnformeerd.

Pestprotocol: VOOR ALLE KINDEREN

Zie je dat iemand gepest wordt?

Zet je witte pet op en meld het aan je leerkracht!

Klikken over pesten bestaat niet!!

1. Ik zet mijn witte pet op, want ik pest niet mee.
2. Ik meld (zelf of samen met andere kinderen) het pesten bij de juf, de meester, mijn vader/moeder of een andere volwassene.
3. Ik durf te zeggen: *Houd ermee op! Ik vind het gemeen wat jij doet.*

Pestprotocol: VOOR HET GEPESTE KIND

1. Ik ga niet huilen, piekeren of verdrietig zijn. Ik ben niet zielig.
Ik zet mijn witte pet op en pak het pesten aan.
2. Ik negeer ik de pestvogel. Hij/zij weet niet eens wat hij/zij doet. Ik zeg: *Dat vind ik niet leuk. Stop er mee. Je doet gemeen. Je maakt me verdrietig, ik wil dat je stopt.*
3. Ik draai me om en meld het. Dat is geen klikken!
4. Ik vraag klasgenootjes om hun witte pet op te zetten en mij te helpen. Zodat ik niet alleen sta.
5. Ik ga mijn hart luchten bij iemand, die ik aardig vind en vertrouw en vraag om hulp. Dit doe ik bij mijn ouders, de juf of meester of iemand anders die ik goed ken.
6. Als ik meer informatie wil bel ik (gratis) de kindertelefoon 0800-0432 tussen 2 en 8 uur of ik kijk op www.pestweb.nl of www.pestten.net.
7. Het is niet mijn schuld. Ik ben zoals ik ben en dat is oké.

Pestprotocol: VOOR DE PESTER

1. Ik denk na over hoe het is om gepest te worden.
Hoe zou ik dat vinden?
2. Ik kan mijn zwarte pet afzetten: IK STOP MET PESTEN
3. Ik vraag hulp aan de juf, de meester en/of mijn ouders.
4. Ik ga na schooltijd direct naar huis, zodat ik niet in de verleiding kom om te pesten.
5. Ik ga leuke dingen doen met een nieuw groepje kinderen.
6. Als ik een geintje maak, kijk ik of de ander mijn grapje wel leuk vindt.
7. Ik ga nadenken over hoe ik vanaf nu een tijger kan zijn:
-Wil ik stoer zijn? Dan ga ik op vechtsport
-Wil ik de baas spelen? Dan word ik scheidrechter
-Verveel ik me? Is er niemand thuis? Ik ga naar een vriendje om te spelen of ga naar een club leuke activiteiten doen.
-Pest ik omdat ik bang ben zelf gepest te worden? STOP! Ik doe aardig en anderen doen aardig tegen mij
8. Als ik meer informatie wil bel ik (gratis) de kindertelefoon 0800-0432 tussen 2 en 8 uur of ik kijk op www.pestweb.nl of www.pestten.net.
9. Ik kan mijn zwarte pet omruilen voor een witte pet, ook al verwachten anderen dat ik de pestvogel ben.

Pestprotocol: VOOR OUDERS

1. Ook mijn kind kan een zwarte pet opzetten en een pestvogel zijn.
2. Ook mijn kind kan gepest worden.
3. Ik neem het probleem serieus.
4. Ik raak niet in paniek.
5. Ik straf niet fysiek, als ik hoor dat mijn kind vaak een zwarte pet opzet.
6. Ik probeer er achter te komen wat de mogelijke oorzaken kunnen zijn.
7. Ik vraag mij af:
-Voelt mijn kind zich veilig thuis?
-Voelt mijn kind zich veilig op school?
-Pest mijn kind uit stoerheid of uit gewoonte?
-Pest mijn kind omdat het denkt dat het zo hoort?
-Pest mijn kind omdat het bij de groep wil horen?
-Welke tv-programma's volgt mijn kind allemaal?
-Weet mijn kind wel wat het doet, wat het aanricht?
En bespreek dit na een gesprek met mijn kind, met de leerkracht.
8. Ik overleg met de school, niet met de ouders van een pestvogel of een gepest kind.
9. Ik bied hulp aan mijn kind.

Uitleg van de petten van de Kanjertraining

Het gaat om het gedrag dat de kinderen vertonen. Kinderen kunnen elke keer een pet opzetten en bepalen daarmee hoe zij op dat moment naar school gaan en omgaan met anderen.

Witte pet/tijger. De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf

op en voor anderen. Maar weet ook wanneer tijd is om weg te lopen.

Rode pet/aap: Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en versterkt hierdoor het gedrag van de pestvogel.

Gele pet/ konijn: Heeft een slecht zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg.

Zwarte pet/pestvogel: Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

Pestprotocol: VOOR DE LEERKRACHT

'Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van pesten.'

1. Door het kanjerproject wordt het pestgedrag verminderd en misschien zelfs voorkomen.
 2. Wacht niet tot het pesten gemeld wordt, maar let op de signalen. Want lang niet al het pesten wordt gemeld.
 3. Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:
 - Doodzwijgen, isoleren*
 - Insluiten in de klas, op de gang of het schoolplein*
 - Opwachten buiten school*
 - Slaan of schoppen*
 - Achterna rijden*
 - Altijd een bijnaam gebruiken*
 - Zogenaamd leuke opmerkingen maken*
 - Jennen*
 - Bezittingen afpakken*
 - Opmerkingen maken over kleding*
 - Iemand voortdurend ergens de schuld van geven*

4. Neem leerlingen serieus als pesterijen gemeld worden. Doe je dat niet dan durft hij/zij het misschien niet weer te zeggen.

5. Is er sprake van onderhuids pesten, dan heeft het geen zin om de leerlingen daar mee te confronteren: de leerlingen zullen het ontkennen, zeggen dat het een grapje is of de gepeste leerling de schuld geven. Bij onderhuids pesten moet je het pesten in de algemene zin in de klas aan de orde stellen. Bijv. oorlog en vrede, schending van mensenrechten, kindermishandeling, pesten op school (oorzaken en gevolgen).

6. Is er sprake van merkbaar lichamelijke of geestelijke mishandeling dan moet je direct ingrijpen. Als je nu niet ingrijpt dan zeg je eigenlijk: 'ga maar door'.

7. Het gesprek dat je nu met de pester moet voeren is kort en heel duidelijk.

Vraag aan de pester: *'Is het jouw bedoeling om het leven van.....zuur te maken?'*

Hierop kan/mag de pester alleen maar *ja* of *nee* antwoorden. Bij *nee*, mag het vanaf nu ook niet weer gebeuren. Bij *ja*, is het een groot probleem en moet je maatregelen nemen.

8. Als een pester andere kinderen echt mishandelt of eigendommen vernielt moeten de ouders er direct bij worden betrokken.

9. Laat de pester het 'Oeps' blad (bijlage 3) invullen. De gepeste leerling kan de voorkant van het 'Oeps' blad invullen. Laat de pester het blad van de gepeste leerling ook lezen. Bewaar de 'Oeps' bladen in de (school)map.

10. De pester moet gaan inzien welke gevolgen het pesten heeft. En dus hoe het gepeste kind zich voelt..

De volgende stap is het voeren van een aantal *probleemoplossende gesprekken* met de pester om de oorzaak van het pestgedrag te vinden. Mogelijke oorzaken:

Eerst zelf gepest zijn, bang zijn om zelf het mikpunt te worden, groot willen doen voor anderen, jaloeers zijn, verwend zijn, slecht voorbeeld van..., geweld op TV of internet, reactie op bepaalde stoffen, (te kort aan) aandacht van ouders, mishandeling, nooit gecorrigeerd worden door de ouders, enz.

Niemand is gewoon een pester. Het is aangeleerd gedrag. Een pester kan zijn zwarte pet afzetten. Maar daar is hulp bij nodig.

11. Is de oorzaak duidelijk? Probeer dan de gevoeligheid van de pester voor wat hij met het slachtoffer uithaalt, te vergroten. Maak daarna samen met de pester afspraken over gedragsverandering. Aan het einde van elke week evalueer je samen

met de 'pester' of hij/zij zich aan de afspraken heeft gehouden. Na een aantal weken wordt een gesprek gepland met de ouders van de pester, om te bekijken of dit alles het gewenste effect heeft. Ouders kunnen het pesten niet ontkennen omdat je alle voorgaande activiteiten hebt vastgelegd.

12. Stopt het pesten niet, dan is een sociale vaardigheidstraining een optie.

Uiteindelijk kan via de ib-er ook externe hulp worden gevraagd.

13. Bij een onhoudbare situatie is de school genoodzaakt de pester te schorsen of zelfs te verwijderen van school.

14. Maar niet alleen de pester heeft hulp nodig. Ook de gepeste leerling moet geholpen worden. Anders wordt hij/zij een konijntje (bang/passief) of juist zelf een pestvogel (pester). Ook de gepeste leerling kan baat hebben bij sociale vaardigheidstraining. Tijdens de gymles kun je aandacht besteden aan zelfverdediging om de weerbaarheid van de leerlingen te vergroten. Mocht je het vermoeden hebben dat er (ook) sprake is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, dan verwijzen we naar het beleidsstuk "Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling SKBG"

15. Vergeet de hulp aan de hele klas niet. Lees in de klas een boek over pesten.

Maak samen met de leerlingen een pestcontract en laat iedereen het ondertekenen.

En bespreek ook of iedereen zich er aan houdt.

16. Elke situatie is weer anders, dus je moet zelf proberen in te schatten wat de ernst van de situatie is. Maar schuif het niet te snel weg, maar leg het 'probleem' eens voor aan een collega of de IB'er. Dan heb je meer steun/zekerheid.

Bijlage 1: Pestregistratie per leerling

Naam:.....

Groep:

Gesprek gevoerd met:.....

Datum:

Weet je wat pesten is?	Ja / nee
Voel jij je gepest?	Ja / nee Waar? Wanneer? Door wie? Meerder slachtoffers? Wat is er aan gedaan?
Denk je dat andere kinderen gepest worden?	Ja / nee Wie? Waar? Wanneer? Door wie? Meerder slachtoffers? Wat is er aan gedaan?

Pest je zelf wel eens?

Ja / nee

Wie?

Waar?

Wanneer?

Waarom?

Wat is er aan gedaan?

.....

.....

Hoe kunnen we je helpen dit niet meer te doen?

.....

.....

Bijlage 2: Registratie formulier (totaaloverzicht groep na ind. pestregistratie).*Klassenmap & pestcoördinator(en)*

Groep:	Datum melding:	Groepsleerkrachten:
1. Wat gebeurt er?		(beknopte omschrijving, melding aan team en aan directeur)
2. Is het pesten?		(zie definitie p. 1 pestbeleid)
3. Wie wordt/ worden gepest?		(naam/namen)
4. Wie pesten?		(naam/namen)
5. Andere betrokkenen?		(naam/namen)
6. Ouders ingelicht?		(ja / nee, waarom)
7. Plan van aanpak -gepeste kinderen -pester -anderen(zwijgende middengroep) -leerkracht -ouders		(zie pestprotocol voor stappen.)

Bijlage 3: formulier 'oepsblad'

Naam:.....

Groep:.....

Datum:.....

Waar is het gebeurd

Wie waren erbij betrokken? (naam + groep)

Wat gebeurde er? Wat is er mis gegaan?

Hoe had je het kunnen voorkomen?

Waar moet je in het vervolg aan denken?

